

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень дочірнього підприємства «Коростишівський лісгосп АПК» Житомирського обласного комунального підприємства «Житомироблагроліс» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів

07.04.2026

м. Коростишів

На звернення дочірнього підприємства «Коростишівський лісгосп АПК» Житомирського обласного комунального підприємства «Житомироблагроліс» (далі - ДП «Коростишівський лісгосп АПК»), лист № 196 від 01.04.2026, згідно п.п. 3, 4, 5, 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 555 від 27.07.1995 (далі Правила), нами: головним лісопатологом державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Валентином ГОЛИКОМ, начальником відділу ДСЛП «Київлісозахист» Галиною ЗАБОЛОТНЬОЮ, начальником відділу ДСЛП «Київлісозахист» Валерієм ЧАВЧЕНКОМ, провідним інженером-лісопатологом ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ШВЕНЬ, головним лісничим ДП «Коростишівський лісгосп АПК» Олександром ЗАБЛОЦЬКИМ, лісничим Андрушівського лісництва Сергієм ЧЕРНИШЕМ, лісничим Брусилівського лісництва Богданом ОПАНАСЮКОМ, лісничим Старосілецького лісництва Володимиром ПОВАРЕМ, лісничим Шахворостівського лісництва Ігорем КОВАЛЬЧУКОМ, проведене лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Коростишівський лісгосп АПК» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів за матеріалами базового лісовпорядкування 2016 року наведений нижче:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження **стовбуровими шкідниками**.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар				
Андрушівське лісництво															
8	17	9.2	(1)	4.0	8С31БП1ВЛЧ	45	0.60	1А	19	20	220	4	великий та малий соснові лубоїди	10	
9	1	10.0	(1)	4.0	5С34АКБ1ДЗ	50	0.60	1А	22	26	210	3	великий та малий соснові лубоїди	10	
17	24	4.0		4.0	10С3	45	0.70	2	16	24	220	3	великий та малий соснові лубоїди	10	
21	16	3.6		3.6	8С32БП+ОС	45	0.90	1	17	18	285	3	великий та малий соснові лубоїди	10	
47	4	3.5		3.5	10С3	45	0.70	1	18	18	250	3	великий та малий соснові лубоїди	10	

47	5	5.5		5.5	10СЗ	65	0.70	1	22	24	330	3	великий та малий соснові лубоїди	10
51	8	2.7		2.7	9СЗ1БП	50	0.70	1	20	22	300	3	великий та малий соснові лубоїди	10
51	12	9.1	(2)	4.1	8СЗ2БП+ЯЛЕ+ВЛЧ	45	0.70	1	18	18	230	3	великий та малий соснові лубоїди	10
56	3	5.8		5.8	10СЗ	54	0.70	1	20	22	290	3	великий та малий соснові лубоїди	10
73	1	12.5	(6)	6.0	10СЗ+ЧШ+КЛЯ	80	0.60	1	24	30	315	3	великий та малий соснові лубоїди	10
79	32	1.3		1.3	10СЗ+БП	50	0.70	1А	23	24	340	3	великий та малий соснові лубоїди	10
82	3	9.0		9.0	10СЗ	28	0.85	1	12	12	160	3	великий та малий соснові лубоїди	10
95	9	9.0		9.0	10СЗ+ДЗ+ОС	55	0.60	1	21	24	295	3	великий та малий соснові лубоїди	10
95	10	3.2		3.2	10СЗ+АКБ	45	0.70	1А	19	20	270	3	великий та малий соснові лубоїди	10
95	14	1.3		1.3	9СЗ1АКБ	40	0.70	1	17	18	220	3	великий та малий соснові лубоїди	10
Всього:		89.7		67.0										
Брусилівське лісництво														
2	10	4.3		4.3	7СЗ3БП	48	0.70	1А	20	24	240	3	великий та малий соснові лубоїди	10
5	10	1.5		1.5	10СЗ	77	0.70	1	24	32	360	3	великий та малий соснові лубоїди	15
5	16	2.1		2.1	10СЗ	65	0.75	1	22	24	350	3	великий та малий соснові лубоїди	15
15	8	6.7		6.7	10СЗ	76	0.65	1	25	32	320	2	великий та малий соснові лубоїди	10
24	10	3.0		3.0	8СЗ1БП1ВЛЧ+ЯЛЕ	47	0.75	1А	22	26	325	4	великий та малий соснові лубоїди	5
29	9	2.5		2.5	10СЗ+ДЗ	70	0.70	1	24	30	375	3	великий та малий соснові лубоїди	10
29	4	1.2		1.2	10СЗ+ДЗ	65	0.65	1	23	32	325	3	великий та малий соснові лубоїди	20
30	36	0.8		0.8	10СЗ	30	0.90	1А	15	16	240	4	великий та малий соснові лубоїди	10
32	4	10.0		10.0	7СЗ3БП+ЯЛЕ+ВЛЧ	49	0.85	1А	23	26	380	3	великий та малий соснові лубоїди	10
39	15	3.6	(2)	3.1	10СЗ	75	0.50	1	24	32	260	3	великий та малий соснові лубоїди	10
Всього:		35.7		35.2										
Старосілецьке лісництво														
23	3	9.5	(5)	0.6	7СЗ(95)ЗСЗ(75)	95	0.70	1	27	36	390	3	великий та малий соснові лубоїди	5
23	3	9.5	(6)	6.0	7СЗ(95)ЗСЗ(75)	95	0.70	1	27	36	390	3	великий та малий соснові лубоїди	5
25	3	0.7		0.7	9СЗ1БП	60	0.80	1	21	22	320	4	великий та малий соснові лубоїди	10
26	2	0.5		0.5	10СЗ	95	0.60	1	27	36	360	3	великий та малий соснові лубоїди	10
Всього:		10.7		7.8										
Шахворостівське лісництво														
14	25	7.0	(2)	6.0	6СЗ2ДЗ2БП+ОС	75	0.60	1	25	32	270	3	великий та малий соснові лубоїди	5
26	9	3.0		3.0	10СЗ	47	0.85	1А	20	20	340	4	великий та малий соснові лубоїди	10
26	39	3.5		3.5	6СЗ4БП+ДЗ	60	0.70	1А	23	28	250	4	великий та малий соснові лубоїди	5
27	2	1.2		1.2	10СЗ+БП	63	0.60	1	23	26	300	4	великий та малий соснові лубоїди	5
Всього:		14.7		13.7										
Разом:		150.8		123.7										

При обстеженні вищевказаних насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). В нижній частині стовбурів сосон в районі товстої кори, де відбувається її відшарування, наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній

частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проекціями крон на підстилці знайдено від 6 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції даних шкідників. Ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*) виявлені в районі перехідної кори в помірній кількості у вигляді звивистих, мілких і плескуватих ходів, які зачіпають заболонь.

Також було проведено обстеження в кварталі 1, виділ 6 площею — 1.3 га, кварталі 2, виділ 6 площею 1.2 га, кварталі 8, виділ 1 площею — 5.4 га, кварталі 10, виділ 3 площею 7.7 га Брусилівського лісництва та кварталі 37, виділ 16 площею — 12.0 га Старосілецького лісництва. Дані ділянки потребують додаткового комісійного обстеження згідно п. 30 Санітарних правил в лісах України.

У таблиці 2 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок ураження **кореневою губкою**.

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Причини призначення заходів	Оорієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	Категорія захисності		
Брусилівське лісництво														
4	7	9.9		9.9	10СЗК	63	0.70	1	23	28	385	4	коренева губка	15
5	12	3.0		3.0	10СЗК	62	0.75	1	23	26	370	3	коренева губка	10
9	4	8.1		8.1	10СЗК	62	0.70	1	23	28	340	2	коренева губка	10
15	13	43.5	(9)	11.9	10СЗК	55	0.75	1А	22	26	340	2	коренева губка	10
16	11	3.4		3.4	9СЗК1БП	48	0.70	1А	21	24	305	2	коренева губка	10
18	4	5.5		5.5	10СЗК+БП	55	0.80	1А	22	26	390	3	коренева губка	10
39	8	2.7		2.7	10СЗК	75	0.60	1	24	26	310	3	коренева губка	15
Всього:		76.1		44.5										
Старосілецьке лісництво														
33	21	22.5		22.5	10СЗК	65	0.80	1	23	26	405	4	коренева губка	5
37	16	12.0		12.0	10СЗК	65	0.40	1	23	26	230	3	коренева губка	5
Всього:		34.5		34.5										
Разом:		110.6		79.0										

В даних насадженнях діє осередок кореневої губки (КГ) (*Heterobasidion annosum*), спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких або куртинних вітровальних та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи та викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідозелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно обпадає. В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками.

Обстежена площа ДП «Коростишівський лісгосп АПК» - 218.3 гектарів.

При обстеженні були виявлені дерева листяних порід, що потребують відведення в рубку, а саме: береза повисла, вільха чорна, акація біла, дуб звичайний. Зазначені дерева

відносяться до неліквідних та дерев VI категорії. Також спостерігаються дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий та невеликими групами.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна та має галявини.

Також було проведено обстеження в кварталі 1, виділ 6 площею — 1.3 га, кварталі 2, виділ 6 площею 1.2 га, кварталі 8, виділ 1 площею — 5.4 га, кварталі 10, виділ 3 площею 7.7 га Брусилівського лісництва та кварталі 37, виділ 16 площею — 12.0 га Старосілецького лісництва. Дані ділянки потребують додаткового комісійного обстеження згідно п. 30 Санітарних правил в лісах України.

Обстежена площа ДП «Коростишівський лісгосп АПК» - 218.3 гектарів.

Висновок:

Для покращення санітарного стану насаджень ДП «Коростишівський лісгосп АПК», рекомендуємо провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 5-20 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі — **190.7 гектари.**

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

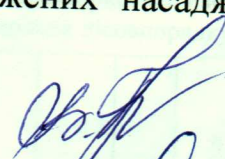
Рекомендації:

Рекомендовані ВСР провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,9,10,13,14,23 Правил та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

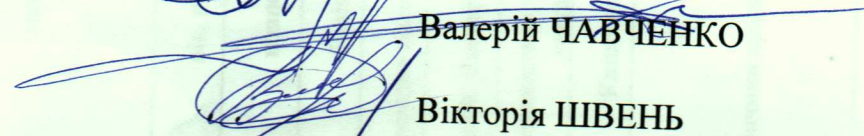
Лісокористувачу організувати посилений моніторинг за станом лісових насаджень.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи

 Валентин ГОЛИК

 Галина ЗАБОЛОТНЯ

 Валерій ЧАВЧЕНКО

 Вікторія ШВЕНЬ

 Олександр ЗАБЛОЦЬКИЙ

 Сергій ЧЕРНИШ

 Богдан ОПАНАСЮК

 Володимир ПОВАР

 Ігор КОВАЛЬЧУК